

سنگ‌شناسی عملی

هدف‌های رفتاری: در پایان این فصل از فرآگیر انتظار می‌رود:

- ۱- انواع سنگ‌های آذرین را براساس ترکیب شیمیایی طبقه‌بندی کند.
- ۲- انواع کانی‌های سیاه (اولیوین، پیروکسن، آمفیبول و بیوتیت) را توضیح دهد.
- ۳- با استفاده از شکل، مقاطع کانی‌های سیاه را تشخیص دهد.
- ۴- جدول‌های مربوط به سنگ‌های آذرین درونی و بیرونی را توضیح دهد.
- ۵- با استفاده از جدول‌های طبقه‌بندی، سنگ‌های آذرین بیرونی را با دقت شناسایی کند.
- ۶- با استفاده از جدول‌های طبقه‌بندی، سنگ‌های آذرین درونی را با دقت شناسایی نماید.
- ۷- انواع سنگ‌های رسوبی را با استفاده از چارت جریانی و جدول شناسایی سنگ‌ها، با دقت شناسایی کند.
- ۸- انواع سنگ‌های دگرگونی را با استفاده از چارت جریانی و جدول‌های مربوط، با دقت شناسایی نماید.

شناسایی سنگ‌های آذرین، سنگ‌های رسوبی و سنگ‌های دگرگونی

کانی شناسی شبیه به یک دیگر نند، اما از نظر بافت با هم فرق دارند؛

بنابراین هر سنگ درونی یک معادل بیرونی خواهد داشت.

شناسایی سنگ‌های آذرین

سنگ‌ها نتیجه‌ی سردشدن و انجاماد مواد مذاب هستند که

در زیر سطح زمین وجود دارد. اگر ماده‌ی مذاب به سطح برسد، «گدازه» نامیده می‌شود. اندازه‌ی دانه‌های کانی را سرعت انجاماد طبقه‌بندی سنگ‌های آذرین تعیین می‌کند.

در طبقه‌بندی کانی شناسی کیفی باید به چند اصل مهم توجه

شود:

۱- ترکیب شیمیایی، که به مقدار سیلیس موجود در

سنگ واپسته است؛ بر این اساس، سنگ‌های آذرین به «اسیدی»،

«ختنی» یا حد واسطه، «بازیک» و «ما فوق بازیک» تقسیم‌بندی شده‌اند.

۲- نوع کانی‌های تشکیل‌دهنده‌ی سنگ، و اهمیت

کانی‌های سیاه و سفید.

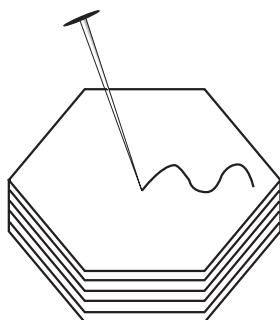
اگر سنگی از سردشدن و انجاماد ماگما در عمق تشکیل شود، سرعت انجاماد کند بوده، در نتیجه اندازه‌ی دانه‌های کانی درشت‌تر است. سنگ بافت دانه درشت پیدا می‌کند.

اگر سنگی از انجاماد گدازه در سطح زمین تشکیل شود، در نتیجه‌ی انجاماد سریع، بافتی ریزدانه پیدا می‌کند.

- سنگ آذرین تشکیل شده در ژرفای زمین را «سنگ آذرین درونی» و سنگ آذرین حاصل از گدازه را «سنگ آذرین بیرونی» گویند. در این دو حالت سنگ‌ها از نظر شیمیایی و

بیوتیت: از اختصاصات این کانی رنگ سیاه متمایل به قهوه‌ای و قابلیت تورّق آن است. به وسیله‌ی ذره‌بین و یک سنjac می‌توان قابلیت تورّق و درجه‌ی سختی کم بیوتیت را بررسی نمود و آن را به‌آسانی شناخت.

بیوتیت در شکل ۵-۴، حالت تورّق دارد و خراش روی آن به وسیله‌ی سنjac، مشخص است (شکل ۵-۵).

شکل ۵-۴- بیوتیت

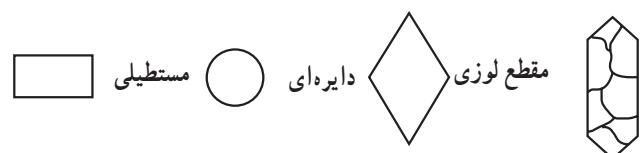
اختصاصات ماکروسکوپی کانی‌های فرمانیزین (Fe-Mg) یا کانی‌های سیاه

اولیوین: در سنگ‌های آذرین درونی یا بیرونی، بلورهای اولیوین شفاف و به رنگ زرد عسلی یا زرد متمایل به سبز زیتونی دیده می‌شود.

مقاطع عرضی اولیوین در نمونه‌های دستی مشاهده می‌شود.

پیروکسن: به رنگ قهوه‌ای تیره است.

امفیبول: به رنگ خاکستری تیره متمایل به سبز دیده می‌شود.

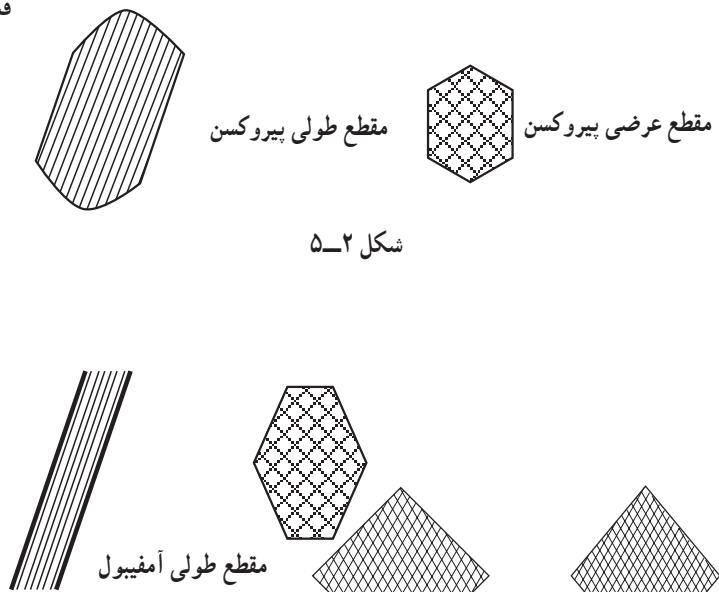

شکل ۵

فلدسبات‌ها: همراه با تبلور کانی‌های فرمانیزین در ماده‌ی مذاب فلدسبات‌ها نیز متبلور می‌شوند. در جدول شناسایی این قسمت، به جای نام فلدسبات‌ها از اعداد استفاده شده است.

جدول ۱-۵

شماره‌ی قراردادی	علامت	نام فلدسبات‌ها
۱	An	آنورتیت
۲	By	بیوتیت
۳	Lab	لابرادوریت
۴	And	اندزیت
۵	Oli	اولیگوکلاز
۶	AL	آلیت
۷	Or	فلدسبات اورتوکلاز (اورتوز)

شکل ۲

جدول شماره‌ی ۲-۵ را در این قسمت از کتاب جدول (I) می‌نامیم. در جدول (I) از طریق خطوط شعاعی، همراهی هر یک از کانی‌های فرمانیزین با فلدسبات‌ها در سنگ‌های آذرین نشان

شکل ۳

مطابق جدول اگر در سنگ آذرین فقط کانی اولیوین باشد، فلدوپات آن سنگ ۱ (آنورتیت)، یا ۲ (بیوتیت) یا ۳ (لا برادریت) است.

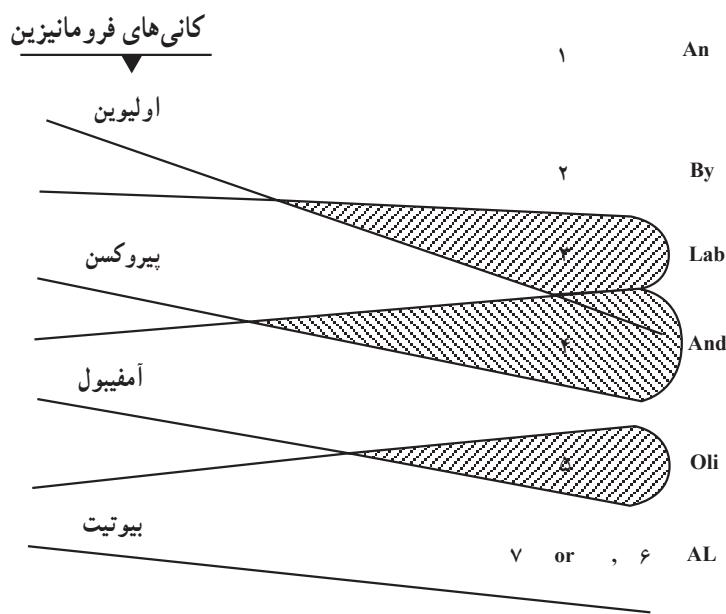
داده شده است. (اعداد بیانگر نام فلدوپات هاست).

جدول ۵-۲ (I)

در صورتی که سنگ فقط از کانی پیروکسن تشکیل شده باشد، فلدوپات آن سنگ، ۳ (لا برادریت) یا ۴ (اندزین) است. در صورت وجود کانی های اولیوین و پیروکسن در سنگ، فلدوپات آن شماره ۳ (لا برادریت) است.

اگر کانی های پیروکسن و آمفیبیول با هم در سنگ باشند، فلدوپات آن سنگ ۴ (اندزین) است. اگر کانی های آمفیبیول و بیوتیت با هم در سنگ باشند، فلدوپات آن سنگ ۵ (اولیگوکلاز) است. هرگاه در سنگ آذرین فقط بیوتیت باشد، بیشتر فلدوپات های آن سنگ از نوع ۶ و ۷ (سدیم و پتاسیم دار) خواهد بود.

در جداول ۵-۳ و ۵-۴ تقسیم بندی سنگ های آذرین درونی درونی و تقسیم بندی سنگ های آذرین بیرونی، نشان داده شده است.

جدول ۳-۵- سنگ های آذرین درونی

سنگ های بدون فلدوپات				سنگ های دارای فلدوپات		نوع فلدوپات	
دارای سرپاچتین	دارای آمفیبیول	دارای اولیوین	دارای پیروکسن	دارای کوارتز	بدون کوارتز	دارای کوارتز	
۱	۲	۳	۴	سی نیت (آلکالن)	گرانیت (آلکالن)	فلدوپات های قلیابی (سدیم و پتاسیم) ۶-۷	
				سی نیت (کالکوآلکالن)	گرانیت (کالکوآلکالن)	تمام فلدوپات ها	
				دیوریت	دیوریت کوارتزدار	۵Oli ۴And	۳Lab ۲By ۱An
				گابرو	—		کالکوآلکالن پلازیوکلاز

۱- آلکالن : سنگ های دارای فلدوپات های قلیابی (سدیم و پتاسیم دار).

۲- کالکوآلکالن : سنگ های دارای فلدوپات های آلکالن و پلازیوکلاز (پتاسیم، سدیم و کلسیم دار) هستند.

جدول ۴-۵- سنگ‌های آذرین بیرونی

سنگ‌های بدون فلدوپات	سنگ‌های دارای فلدوپات		نوع فلدوپات
لوسیت	سنگ‌های بدون کوارتز	سنگ‌های دارای کوارتز	
لوسیت	تراکیت (آلکالن)	ریولیت (آلکالن)	فلدوپات‌های قلایی ۶-۷
	تراکیت (کالکوآلکالن)	ریولیت (کالکوآلکالن)	تمام فلدوپات‌ها
	آندزیت	داسیت	۵Oli ۴And
	بازالت	—	۳Lab ۲By

طرز تشخیص سنگ‌های آذرین با استفاده از شناخت کانی‌های آهن و منیزیم دار تعیین کنید.

برای تعیین بیرونی یا درونی بودن سنگ‌های آذرین، دانه‌های

کانی اندازه‌گیری می‌شود. میانگین اندازه‌ی کانی‌های سنگ‌های

آذرین درشت بیشتر از ۵ میلی‌متر است. میانگین اندازه‌ی

سنگ‌های آذرین متوسط دانه بین ۱ تا ۵ میلی‌متر است؛ همچنین

میانگین ریزدانه‌ها کمتر از ۱ میلی‌متر است. سنگ‌های آذرین

درونی، درشت دانه، و سنگ‌های آذرین بیرونی ریزدانه است.

مثال: یک سنگ آذرین بیرونی دارای آمفیبول و پیروکسن

اما فاقد کوارتز است. نام سنگ را پیدا کنید.

طرز کار: با توجه به جدول (۴-۵) در این سنگ،

فلدوپات از نوع ۴ (آندزین) است. چون سنگ آذرین خروجی

است، براساس جدول (۴-۵) ردیف سنگ‌هایی را انتخاب می‌کیم

که فقط دارای پلاژیوکلاز هستند. با توجه به فلدوپات شماره

۴And، و نداشتن کوارتز، سنگ مورد نظر «آندزیت» خواهد

مواد و وسایل مورد نیاز: نمونه‌ی سنگ‌های آذرین،

چکش زمین‌شناسی، لوب یا ذره‌بین چشمی یا ذره‌بین معمولی با

بزرگ‌نمایی ۱۰۰، سوزن ته‌گرد و خط‌کش یا کولیس.

* استفاده از جدول تقسیم‌بندی کانی‌شناسی کیفی

سنگ‌های آذرین

سنگ آذرینی را با چکش بشکنید؛ سپس با ذره‌بین در

سطح شکستگی تازه، کانی‌های تیره‌ی سنگ را بررسی کنید. پس

از شناختن نوع کانی آهن و منیزیم دار، براساس جدول (۴-۵)

نوع فلدوپات (عدد مندرج) را تعیین نمایید.

آن‌گاه با توجه به بیرونی بودن یا درونی بودن سنگ آذرین،

یکی از جدول‌های ۴-۳ یا ۴-۵ را انتخاب کنید که در آن فلدوپات

(شماره یا عدد مندرج) سنگ مورد مطالعه درج شده باشد؛ سپس

با در نظر گرفتن این که در سنگ آذرین کوارتز موجود است یا

خبر؛ از ستون قائم و ردیف افقی مربوط به سنگ نام آن را

جدول شناسایی و طبقه‌بندی سنگ‌های آذرین در آزمایشگاه یا عملیات صحرایی

نمونه‌های آزمایشگاهی بررسی کرده ویژگی‌های خواسته شده را بنویسید.

نمونه‌های موجود در جدول یا نمونه‌ی دیگر را با توجه به

جدول ۵-۵

نام سنگ	بافت – نوع – بیرونی – درونی	کانی‌های اصلی	صفات خاص کانی‌ها
گرانیت	دانه‌درشت – اسیدی – درونی	۱- کوارتز ۲	جلای شیشه‌ای - شکستگی صدفی
ریولیت		-۲	
دیوریت			
آنزیت			
گابرو			
پریدوتیت			

است.

لاکولیت: لاکولیت‌ها ساخت‌های توده‌ای شکل بوده که با لایه‌بندی رسوبات موازی هستند. لاکولیت‌ها به شکل عدس بوده و لایه‌های فوقانی پوشاننده، نیز قوس‌دار و برآمده است. انواع توده‌های نفوذی متقاطع: دایک ها – باتولیت ها

دایک: ساخت‌های صفحه‌ای که لایه‌بندی رسوبی را قطع نمایند «دایک» نامیده می‌شوند.

باتولیت ها: به ساخت‌های توده‌ای که لایه‌بندی رسوبی را قطع کند «باتولیت» می‌گویند. این قبیل توده‌ها مساحتی حدود یکصد کیلومترمربع، حتی بسیار بیشتر از آن را اشغال می‌کنند. در شکل ۵-۵ انواع توده‌های نفوذی هم شیب و متقاطع را مشاهده می‌کنید. با مطالعه‌ی این قسمت و بررسی شکل‌ها در عملیات صحرایی، این گونه ساخت‌ها را شناسایی کنید.

ساختمان‌های عمدی سنگ‌های آذرین

بیشتر سنگ‌های دارندۀ توده‌های آذرین نفوذی، دارای لایه‌بندی یا شیستوزیته هستند. اگر توده‌های نفوذی با لایه‌بندی یا شیستوزیته‌ی سنگ‌ها موازی باشند یا این‌که آن‌ها را قطع کنند توده‌های نفوذی به دو دسته‌ی بزرگ تقسیم می‌شوند :

۱- توده‌های نفوذی هم‌شیب: ساخت‌هایی که با لایه‌بندی رسوبی موازی هستند.

۲- توده‌های نفوذی متقاطع : ساخت‌هایی که لایه‌بندی رسوبی را قطع می‌کنند.

انواع توده‌های نفوذی هم‌شیب: سیل‌ها^۱، لاکولیت‌ها.

سیل: سیل‌ها ساخت‌های صفحه‌ای بوده که با لایه‌بندی رسوبی موازی هستند.

سن نسبی سیل‌ها همیشه از سنگ‌های درون‌گیر خود کم‌تر

شکل ۵-۵- شکل هایی از انجماد مواد مذاب در پوسته زمین.

استفاده از نمودارها و جداول به منظور شناسایی سنگ ها

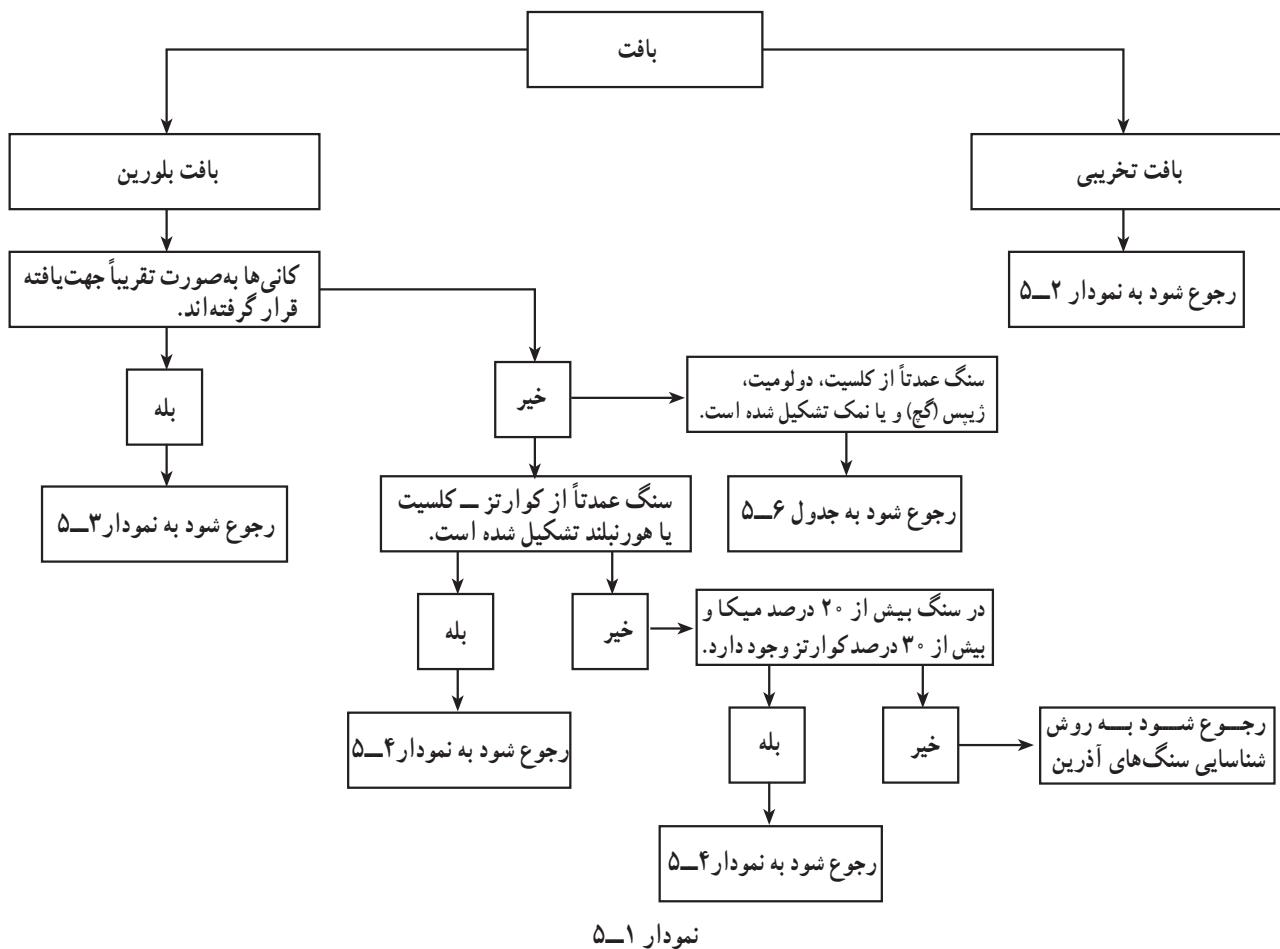
سنگ ها
شناسایی این دسته از سنگ ها از طریق «چارت جریانی»^۱
وسایل و مواد مورد نیاز: چکش زمین شناسی، لوب یا
ذره بین بازرگ نمایی ۱۰۰، خط کش میلی متری و اسید کلریدریک.
در نمودار ۵-۱، سنگ های مختلف تقسیم بندی شده اند.
برای هر دسته یک نمودار یا جدول به منظور معرفی مشخصات و
معلوم کردن نام سنگ ذکر می شود. در نمودار ۵-۱، سنگ ها
دارای بافت بلورین یا بافت تخریبی هستند (به نمودار ۵-۲ رجوع
شود). آیا در بافت بلورین کانی ها به صورت جهت یافته قرار
گرفته اند؟ (به نمودار ۵-۳ مراجعه کنید) در صورت پاسخ منفی،
سنگ ممکن است به مقدار زیاد متشکل از کلسیت، دولومیت،
ژپس یا نمک باشد (به جدول ۵-۶ مراجعه شود).

شناسایی سنگ های رسوبی

صورت می گیرد.
چارت جریانی متشکل از سلسله خانه هایی است که
به وسیله ی پیکان به یک دیگر مربوط می شوند.

در هریک از خانه ها، یکی از مراحل کار نوشته می شود.
در هریک از مراحل کار ممکن است وضعیتی پیش آید که نیاز به
تصمیم گیری باشد. خانه های تصمیم گیری باید حاوی سوالی باشد
که بتوان با «بله» یا «خیر» بدان پاسخ داد. با هریک از پاسخ های
بله یا خیر مسیر متفاوتی پیشنهاد می شود.

در این روش، برآسان نمودارها و جداول
مختلف، توضیحات لازم درباره ی سنگ ها به دست داده
می شود.

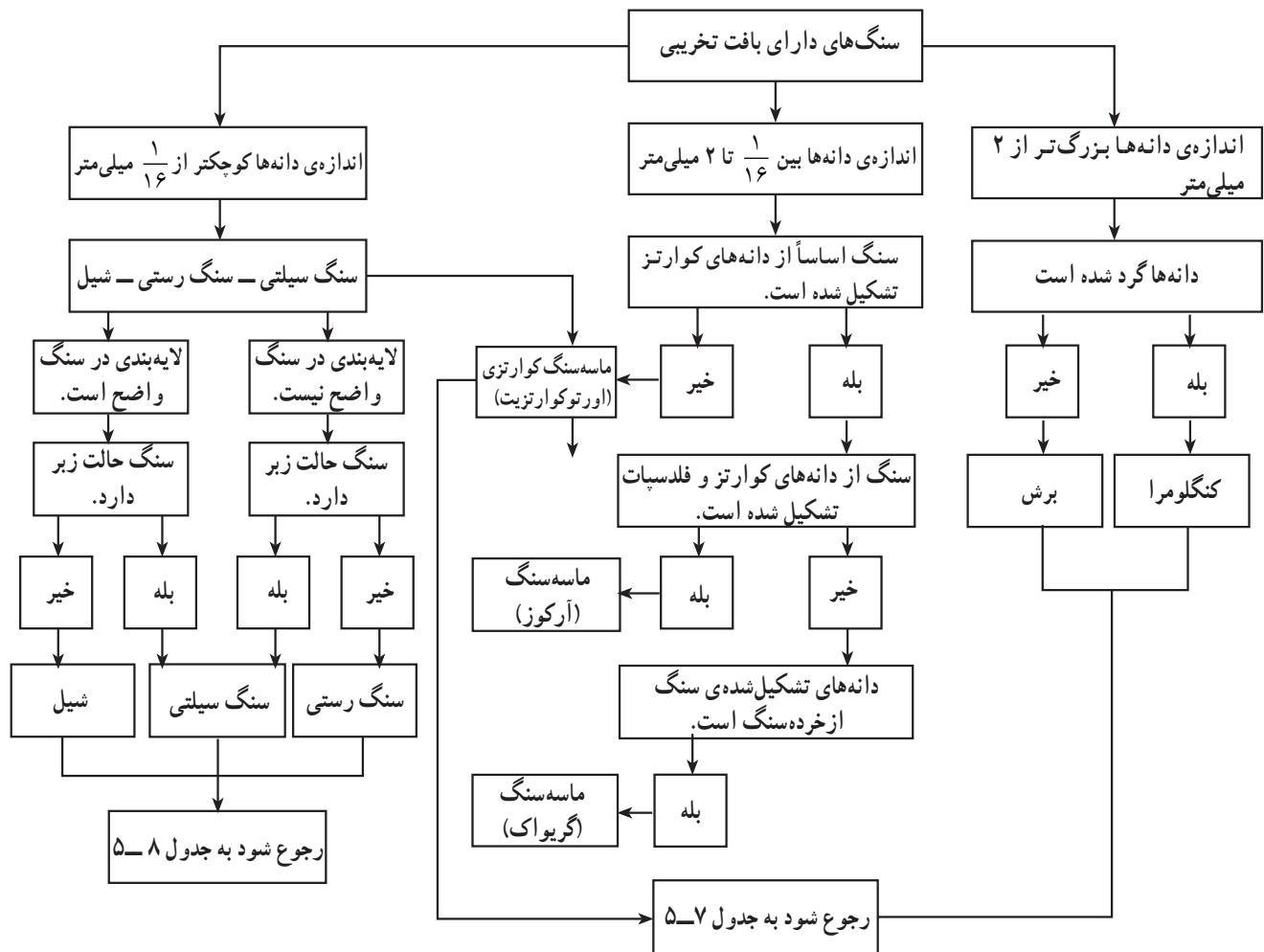

بافت بلورین، کانی‌ها فاقد جهت یافته‌گی بوده ممکن است سنگ حاوی کلسیت، دولومیت، ژپس یا نمک باشد . در جدول نشان داده شده است.

جدول ۵-۶—مشخصات فیزیکی به منظور شناسایی سنگ‌های رسوبی شیمیایی

شماره	نام سنگ	ترکیب شیمیایی	خصوصیات بارز سنگ
۱	سنگ نمک	NaCl	مزه‌ی شور آن بهترین راهنمای است.
۲	ژپس (سنگ گچ آبدار)	CaSO ₄ و ۲H ₂ O	میزان سختی آن بهترین معرف آن است (با ناخن خراش بر می‌دارد)، بی‌مزه است و اسید بر آن تأثیر ندارد. اغلب شفاف است.
۳	انیدریت (سنگ گچ بدون آب)	CaSO ₄	سختی آن کمی بیشتر از سختی سنگ گچ آبدار است (با ناخن خراش بر نمی‌دارد)، بی‌مزه است و اسید بر آن تأثیر ندارد شفاف نیست.
۴	سنگ آهک	CaCO ₃	سختی آن بیشتر از سختی سنگ گچ آبدار است، با اسید کلریدریک سرد و رقیق می‌جوشد. به رنگ‌های تیره و روشن دیده می‌شود.
۵	دولومیت	(Ca و Mg) ₂ CO ₃	سختی آن بیشتر از سختی سنگ آهک است با اسید کلریدریک سرد و رقیق به خوبی نمی‌جوشد. رنگ آن اغلب به علت وجود منیزیم تیره‌تر از سنگ آهک است.

در صورتی که سنگ‌ها بافت تخریبی داشته باشند به نمودار ۵-۲ مراجعه کنید.

نمودار ۵-۲

برای مشاهده‌ی دانه‌های ماسه و سیلت از عدسی دستی

اگر سنگ‌ها بر طبق «چارت جریانی» نمودار ۵-۲ مرحله به مرحله قابل شناسایی باشند، از جدول‌های ۵-۷ و ۵-۸ استفاده یا بزرگ‌نمایی ۱۰° . یا بیش‌تر استفاده کنید.

جدول ۷-۵—مشخصات فیزیکی بهمنظور شناسایی سه سنگ تخریبی درشتدانه

نام سنگ	اندازه‌ی دانه	نام دانه	ویژگی‌های بارز	توضیح سنگ‌شناسی
کنگلومرا	بزرگ‌تر از ۲ میلی‌متر	درشت‌سنگ قلوه‌سنگ ریگ یا شن	قطر دانه	اندازه‌ی دانه‌ها و گردش‌گی آن‌ها بهترین وسیله‌ی تشخیص این سنگ‌ها از سنگ‌های تخریبی دیگر است، بنابراین، هر سنگ تخریبی که میانگین قطر دانه‌های آن بیش از ۲ میلی‌متر باشد (دانه‌ها گردش‌گی داشته باشند) جزو کنگلومراها قرار می‌گیرد. قطر دانه‌های کنگلومرا را می‌توان به‌وسیله‌ی خط‌کش یا کولیس اندازه‌گرفت.
برش	بزرگ‌تر از ۲ میلی‌متر	رابل	شکل دانه‌ها دانه‌ها گوشه دارند.	یکی از ویژگی‌های بارز این سنگ، شکل دانه‌های آن است. در بین سنگ‌های تخریبی فقط دانه‌های این سنگ است که گوشیده دار است؛ بنابراین، اگر سنگی دیدیم که شبیه کنگلومرا اما دانه‌های آن گوشیده دار و بزرگ‌تر از ۲ میلی‌متر بود، بالافاصله می‌توانیم بگوییم که نام آن «برش» است.
ماسه‌سنگ	بزرگ‌تر از $\frac{1}{16}$ میلی‌متر کوچک‌تر از ۲ میلی‌متر	ماسه	قطر دانه‌ها دانه‌ها تقریباً با چشم مشاهده می‌شوند.	در نمودار از سه نوع ماسه‌سنگ اسم برد شده که در اینجا برای هر سه فقط واژه‌ی «ماسه‌سنگ» را به کار می‌بریم. اندازه‌ی دانه‌های این سنگ‌ها وسیله‌ی تشخیص آن‌ها از دیگر سنگ‌های تخریبی است، زیرا چنان‌که در نمودار ۲ ملاحظه می‌شود قطر دانه‌ها بزرگ‌تر از $\frac{1}{16}$ و کوچک‌تر از ۲ میلی‌متر است؛ یعنی، اندازه‌ی دانه‌ها با چشم، نیز به‌وسیله‌ی عدسی‌های دستی تشخیص داده می‌شود. رنگ این سنگ‌ها بسته به مواد دیگری که در آن‌ها وجود دارند ممکن است قرمز روشن، خاکستری، زیتونی و ... باشند.

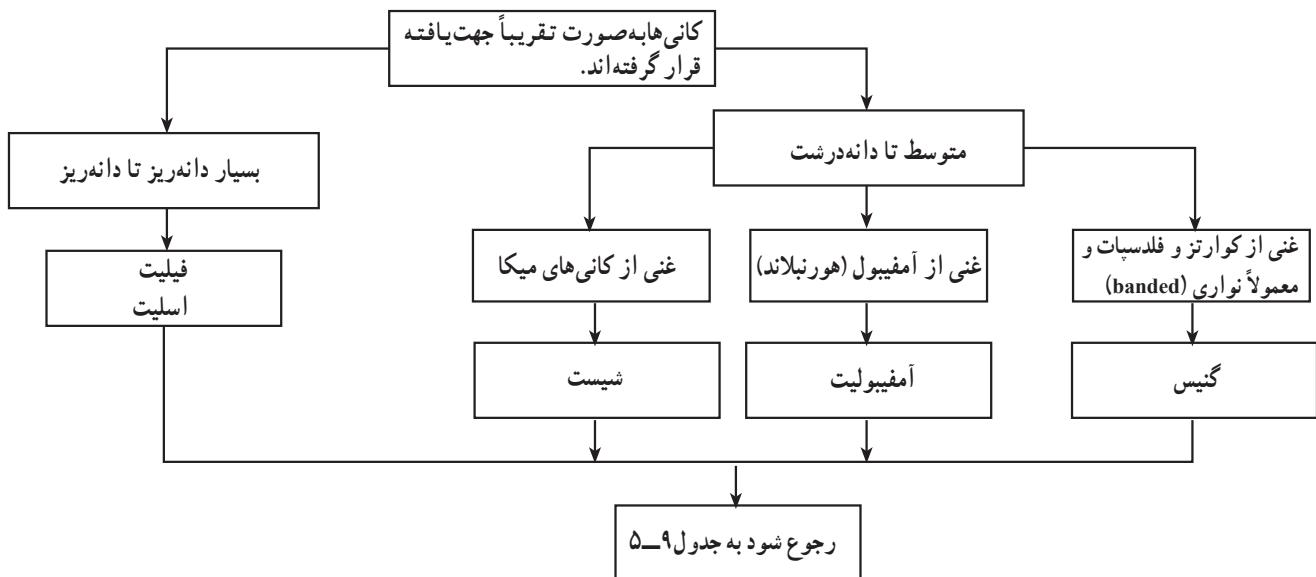
برای مشاهده دانه‌های ماسه و سیلت از عدسی با بزرگ‌نمایی ۱۰. یا بیش‌تر استفاده کنید.

جدول ۸-۵—مشخصات فیزیکی بهمنظور شناسایی سه سنگ تخریبی ریزدانه

نام سنگ	قطر دانه	نام دانه	لمس با دست	در زیر دندان	ساختمان ظاهری	بوی سطح مرطوب شده‌ی سنگ به وسیله‌ی بخاردهان	رنگ
سنگ سیلتی	کوچک‌تر از $\frac{1}{16}$ میلی‌متر	سیلت	کمی زیر(خشن)	در زیر دندان دانه‌های آن لمس می‌شود و حالت زبر و صدای خش‌خش دارد.	دانه‌ها به‌طور متراکم و بدون حالت جهت‌یافتنگی در سنگ قرار دارند. حالت لایه‌بندی در نمونه‌ی دستی سنگ دیده نمی‌شود.	غلب بوی لجن می‌دهد.	اغلب رنگ روشن دارد.
سنگ رس	کوچک‌تر از $\frac{1}{16}$ میلی‌متر	رس	حالت زرم دارد.	در زیر دندان دانه‌های آن لمس نمی‌شود و حالت نرم دارد.	موقعی که رطوبت جذب کند. حالت پلاستیکی پیدا می‌کند. حالت لایه‌بندی در نمونه‌ی دستی سنگ دیده نمی‌شود.	غلب بوی لجن می‌دهد ولی بیش‌تر از سنگ رسیلتی بوی گل رس را دارد.	اغلب رنگ تیره دارد (سیاه یا خاکستری)
شیل	کوچک‌تر از $\frac{1}{16}$ میلی‌متر	سیلت و رس	حالات زیری آن پیش‌تر از سنگ رسیلت و کمی تراز سنگ رسیلتی است.	در زیر دندان، دانه‌های آن کمی لمس می‌شود و حالت زبری و صدای خش‌خش کمی دارد.	دانه‌های رس به موازات سطح طبقه‌بندی، حالت جهت‌یافتنگی پیدا می‌کند و حالت لایه‌بندی در نمونه‌ی دستی سنگ دیده نمی‌شود.	غلب بوی لجن می‌دهد.	"

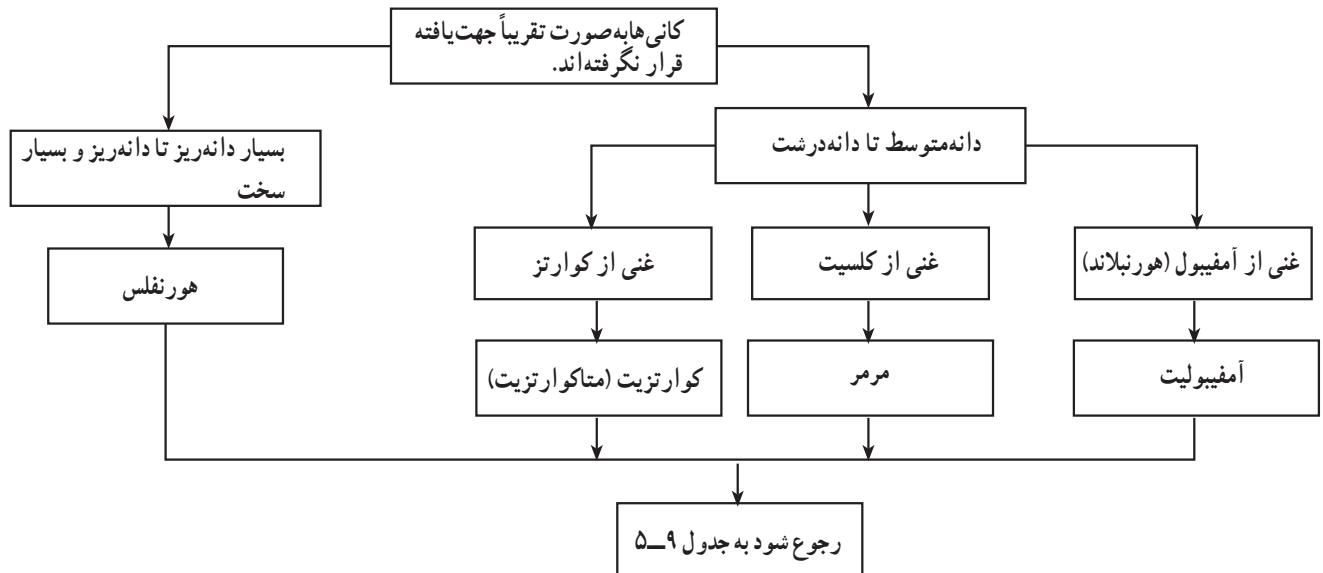
شناسایی سنگ‌های دگرگونی

صورت بله بودن ممکن است سنگ از بلورهای درشت کوارتز، با توجه به نمودار ۱-۵، سنگ ممکن است بافت بلورین کلسیت یا هورنبلاند شکل شده باشد. در این صورت، به نمودار داشته کانی‌ها به صورت تقریباً جهت‌یافته قرار گرفته باشند، در ۱-۳ مراجعه کنید.

نمودار ۳

سنگ در صورت داشتن بلورهای دانه‌درشت کوارتز، رجوع کنید و از جدول ۹-۵ نام سنگ را تعیین کنید. در کلسیت یا هورنبلاند و در صورت مثبت بودن، به نمودار ۴-۵ نمودار ۴-۵ و در جدول ۹-۵ درج شده است.

نمودار ۴

جدول ۵-۹

نام سنگ	اندازه‌ی بلورها	کانی‌های تشکیل‌دهنده	سنگ منشأ (مادر)	رنگ در سنگ	شکل قارگفتن کانی‌ها
اسليت	بسیار دانه‌ریز	ورقه‌های خیلی ریز تا ریز میکا به موازات جهت یافتنگی که اغلب در نمونه‌ی دستی به چشم می‌خورد. دانه‌های ریز کوارتز و فلدسپات	معمولًاً شیل یا خاکستر آتش‌فشاری	معمولًاً خاکستری تیره، ممکن است سبز با قرمز هم باشد.	کوارتز و هورنبلاند
فیلیت	دانه‌ریز	" " "	"	معمولًاً خاکستری کمی تیره با درخشندگی میکاها	
شیست	متوسط تا دانه‌درشت	به طور آشکار کانی‌های بیوتیت - موسکویت - کلریت آمفیبول (هورنبلاند) کوارتز و فلدسپات. گاه کلسیت و گارنت (گرونا) هم وجود دارد.	شیل - گریواک و سنگ‌های ولکانیک (آذرین خروجی)	متغیر و بستگی به سنگ منشأ و فراوانی کانی‌ها دارد. معمولًاً با درخشندگی میکاها	
گنیس	متوسط تا دانه‌درشت	معمولًاً کوارتز و فلدسپات فراوان است. میکاها و آمفیبول (هورنبلاند) هم وجود دارد.	مثل شیست، همین‌طور آرکوزو سنگ‌های پلوتونیک	رنگ پریده (روشن)	
آمفیولیت	"	معمولًاً آمفیبول (هورنبلاند) میکای سیاه - کوارتز و به مقدار کم فلدسپات	سنگ‌های ولکانیک	تیره	کانی‌ها به صورت جهت یافته ندارند.
هورنفلس	دانه‌ریز تا خیلی دانه‌ریز و اغلب ظاهری شبیه فلینت دارد.	معمولًاً در مقطع نازک مشاهده می‌شود. کوارتز‌های دانه‌ای فراوان است که به طور اتفاقی جهت یافتنگی دارند و اغلب میکاها پراکنده‌اند. می‌تواند پورفیرو پلاستیک باشد و گاه به طور ظرفی جهت یافته یا نواری است.	معمولًاً شیل	معمولًاً تیره	کانی‌ها به صورت جهت یافته ندارند.
کوارتزیت (متاکوارتزیت)	متوسط تا دانه‌درشت	کوارتز درصد بسیار زیادی از سنگ را شامل می‌شود. ممکن است موسکویت هم به مقدار کم باشد.	ماشه‌سنگ	معمولًاً سفید، خاکستری، قرمز	کانی‌ها به صورت جهت یافته ندارند.
مرمر	متوسط تا دانه‌درشت	کلسیت درصد بسیار زیادی از سنگ را شامل می‌شود.		معمولًاً سفید، خاکستری	کانی‌ها به صورت جهت یافته ندارند.